

«و لا تحسبن الذين قتلوا في سبيل الله أمواتاً بل أحياء عند ربهم يُرزقون»

«هرگز گمان نکنید کسانی که در راه خدا کشته شده‌اند مرده اند، بلکه آن‌ها زنده‌اند و نزد خدای خود روزی داده می‌شوند»

لاله‌های سرخ

یادمان شهیدای شهرستان خرامه و بخش کربال

کاش و نم ز زندگی فرصت دهد
کافی از پرواز یاد می‌کنیم

تهیه و تنظیم:
قاسم زارعی

با همکاری:
الهام ایزدی و یاسر ایزدیناه

۱۳۹۰

با حمایت:

سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان فارس

سرشناسه: زارعی، قاسم، ۱۳۳۳ -
عنوان و نام پدیدآور: لامعای سرخ: یادمان شهدای شهرستان خرامه و بخش کربال / تهیه و تنظیم قاسم زارعی، با
همکاری الهام ایزدی، یاسر ایزدینامه
مشخصات نشر: تهران: یاران شاهد، ۱۳۹۰.
مشخصات ظاهری: ۵۲۰ ص: عکس (بخشی رنگی).
شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۶۵۶-۳-۶: ۲۵۰۰۰ ریال
وصفیت فهرست نویسی: فیبا
یادداشت: کتاب حاضر با حمایت سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان فارس منتشر شده است.
یادداشت: کتابنامه به صورت زیرنویس.
یادداشت: نمایه
موضوع: شهیدان - ایران - خرامه - سرگنشته نامه
موضوع: شهیدان - ایران - خرامه - وصیتنامه ها
موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - شهیدان - سرگنشته نامه
موضوع: جنگ ایران و عراق، ۱۳۵۹ - ۱۳۶۷ - شهیدان - وصیتنامه ها
شناسه افزوده: ایزدی، الهام
شناسه افزوده: ایزدینامه، یاسر
شناسه افزوده: سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان فارس
رده بندی کنگره: DSJ۱۶۲۵/۲۶۴۴ ج۱ ۱۳۹۰
رده بندی دیویی: ۹۵۵/۰۸۴۳۰۹۲۲
شماره کتبخنایی ملی: ۲۵۷۱۶۱۰

لاله های سرخ

تهیه و تنظیم: قاسم زارعی

ناشر: یاران شاهد
شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه
چاپ و صحافی: کوثر
نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۰
قیمت: ۲۵۰۰۰ ریال

ISBN: 978-600-91656-3-6

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۱۶۵۶-۳-۶

آدرس: خیابان آیتا... طالقانی - خیابان ملک الشعراء بهار - شماره ۵
انتشارات یاران شاهد

تلفن: ۸۸۲۳۵۸۵ - ۸۸۲۰۵۲۱۰

واحد توزیع: ۸۸۸۲۹۵۲۳ مراکز بخش: تهران، ۰۲۱-۶۶۴۹۱۸۵۱ - قم: ۰۲۵۱-۷۸۲-۳۴۰

با مساعدت:

- بنیاد شهید و امور ایثارگران شهرستان خرامه
- سپاه ناحیه شهرستان خرامه
- اداره آموزش و پرورش شهرستان خرامه

باتشکر از همکاری صمیمانه:

- بهرام زارعی
- بهزاد خارستانی
- سید حبیب حسینی
- محمود ایزدی
- اصغر اسدی
- داراب زارع
- معصومه فرار
- نسرين بخشى
- دنيا بهاء شیبانیان
- مهرانگیز خارستانی
- پریوش ایزدی

ویراستاران:

- بهزاد خارستانی
- اصغر اسدی
- داراب زارع
- قاسم زارعی

فهرست مطالب

۶۹	علی اصغر ابراهیمی	۱۱	مقدمه
۷۲	نور علی انصاری	۱۴	گذری کوتاه بر شهرستان کرمان، بخش کربال
۷۵	جابر کشاورزی	۱۶	شهید و شهادت
۷۷	عیدی محمد اکبری	۲۱	با شهیدان
۷۹	عیدی محمد کشاورزی	۲۳	مختار کشاورز
۸۱	رحیم زارع	۲۵	گرگی فتوح آبادی
۸۳	نصرت الله کرمزاده	۲۶	ابراهیم رضایی
۸۶	اسدالله زارع	۲۷	محمد رحیم زارعی
۸۸	جلال آل بسندی	۲۹	محمد قوهستانی
۹۰	داریوش علوی	۳۰	علی حسین رضایی
۹۳	منوچهر زارع	۳۲	احمد جاویدی
۹۵	محمد باقر باقرزاده	۳۳	جابر زارع
۹۸	علی محمد زارع	۳۵	جهانبخش ایبوردی
۱۰۰	حسنقلی شرفی	۳۸	حسین زارع ساجل آبادی
۱۰۳	آقاجان گاو کانی	۳۹	حمید زارع درنیانی
۱۰۶	صفر علی بذرافکن	۴۳	رمضان جاویدی
۱۱۶	محمد فتوح آبادی	۴۵	سیدمرتضی حسینی
۱۲۰	جهانگیر ایزدی	۴۷	نصرت الله عباسی
۱۲۲	صفر علی زارعی	۵۳	فرهنگ اسکندری
۱۲۵	ملک ایزدیناه	۵۸	سید حسن ریحانی (حسینی)
۱۲۸	محمد علی زارعی	۶۰	محسن حسینی
۱۳۶	رمضان ایزدی	۶۳	کرامت الله عباسی
۱۳۸	جمشید رزمجو	۶۵	گلزار زراعت

۲۳۲	قربان سلطانی	۱۴۱	ناصر رنجبر
۲۳۶	جلیل زارع	۱۴۳	جان بابا زارع
۲۴۱	علی حسین بذرافشان	۱۴۵	منصور کشاورز
۲۴۷	حسن زارع	۱۴۸	ماشاءالله زارعی
۲۵۰	فرهاد زارعی	۱۵۱	محمد زارع
۲۵۱	محمد زارع ساجل آبادی	۱۵۴	عبدالحسین کهنسال
۲۵۶	مجید داورپناه	۱۶۲	ابراهیم خباز
۲۵۷	محمدحسن کهنسال	۱۶۴	علی اکبر فرار
۲۵۶	اسدالله ایزدپناه	۱۶۶	ذبیح الله زارعی
۲۶۴	علی رمضان زارع	۱۷۰	فضل الله قانلی
۲۶۵	محمدحسین زارع	۱۷۳	حسین خیراندیش
۲۶۷	جواد زارع	۱۷۶	سلیم ایزدی
۲۷۴	عبدالرضا نیک فطرت	۱۸۱	الماس زارع
۲۷۷	حمید لشنی	۱۸۲	ابولقاسم کشاورزی
۲۷۹	قربانعلی زارع	۱۸۳	حبیب الله بخشی
۲۸۲	جمال کارآمد	۱۸۷	سیروس درویشی جابری
۲۸۳	بشیر قنبری	۱۸۸	غلامعلی زارع
۲۸۵	جمشید قوچ آبادی	۱۸۹	اسماعیل دهقانی
۲۸۹	مصطفی علیچر	۱۹۱	نوازالله بذرافکن
۲۹۱	نصرالله ایزدی	۱۹۴	محمداسماعیل کارآمد
۲۹۲	بهمن زارعی	۲۰۴	هاشم زمانی
۲۹۶	ولی دهقان	۲۰۶	سیدمحمد حسینی
۲۹۷	امراالله داورپناه	۲۰۸	حاجعلی رحیمی جابری
۲۹۹	رحیم اکبری	۲۱۰	عبدالرضا میرزائی جابری
۳۰۰	عبدالسلام باقری	۲۱۳	ابراهیم زارع
۳۰۱	محمدعلی زارع	۲۱۵	ابوالحسن بخشی
۳۰۶	محمد زارع	۲۱۸	کریم زارع
۳۰۷	منصور زارع	۲۲۰	علی اکبر اکرمی زاده
۳۱۲	بهمن محمودی	۲۲۲	علی زارع قشلاقی
۳۱۳	غلامحسین کارآمد	۲۲۵	فغانعلی زارع
۳۱۵	حیدر زارع	۲۲۸	امراالله قاسمی
۳۱۷	رمضان رنجبر	۲۳۰	محمدعلی مظفری

۳۹۸	حاج سرافراز پوررشید	۳۱۸	زلفعلی دهقان
۴۰۱	ناصر زارع قشلاقی	۳۲۰	زیاد داورپناه
۴۰۲	درویشعلی رضانی	۳۲۱	سیدابوالفضل حسینی
۴۰۴	شهbaz انصاری جابری	۳۲۶	عبدالله زارع
۴۰۵	هوشنگ قربانی جابری	۳۲۷	علی ناز مظفری
۴۰۶	مسلم داورپناه	۳۲۹	رمضان سلطانی
۴۰۷	غلامرضا فریور	۳۳۴	قاسم علیایی
۴۰۸	یدالله انصاری	۳۳۵	اصلاح زارعی
۴۰۹	رضا عمیدی منفرد	۳۳۷	حسین سعادت مند
۴۱۰	بهار علیزاده	۳۳۹	ابراهیم زارع
۴۱۱	حسین زارعی	۳۴۲	مختار ابوالحسن پور
۴۱۴	محمدرضا کریمی جابری	۳۴۳	حمیدرضا زارعی
۴۱۶	سیدجلیل حسینی	۳۴۵	اسدالله سروستانی
۴۱۷	منوچهر سلطانی	۳۴۶	محمدجعفر علیایی
۴۲۰	ایرج زارع قشلاقی	۳۴۸	محمد علیایی
۴۲۱	مقصود نوری عرب	۳۵۴	یوسف بهمنی ساجل آبادی
۴۲۲	علی اکبر آدوستی	۳۵۶	محمدرضا اسماعیلی
۴۲۳	عزتالله شیبانی	۳۶۰	سیاوش یداللهی فارسی
۴۲۶	عبدالصمد عامی	۳۶۱	علی حسین زارع درنیانی
۴۲۵	رمضان علیزاده جابری	۳۶۳	رضا زارع
۴۳۶	کرامتالله ایزدی	۳۷۱	ابراهیم علیایی
۴۴۰	مختار داورپناه	۳۷۲	اسماعیل مرادی جابری
۴۴۱	قربانعلی رضایی	۳۷۵	عسکر گاوکانی
۴۴۲	حمید بذرافکن	۳۷۶	فاطمه عمیدی پور
۴۴۴	بهادر عزیزی شهینه	۳۷۷	حسین مظفری
۴۴۵	اسماعیل ایزدی	۳۸۰	علی زارعی
۴۴۶	عوض زارع	۳۸۳	محمد کاظم پسندیده
۴۴۷	احمد مبارکی	۳۸۷	محسن ایزدی
۴۴۸	علی اصغر داورپناه	۳۹۲	علی قلی شکری
۴۴۹	صفدر کشاورزی	۳۹۳	رحمتالله کریمی
۴۵۱	غلامرضا زارع	۳۹۵	کمال ایزدی
۴۵۲	حاج سلیمان زارع	۳۹۷	حاج امیر کشاورزی

یادمان شهدای شهرستان خرامه و بخش کربال

۵۰۶	رضا علیایی	۴۵۷	غفار قائدی
۵۰۸	محمدابراهیم انصاری جابری	۴۶۰	مصطفی قائدی
۵۱۰	علی اکبر انصاری جابری	۴۶۳	فریدین ایزدی خرامه
۵۱۷	حسن ختام	۴۶۶	مسعود کریمی
۵۱۸	فهرست الفبایی نام شهدا	۴۴۷	ابوالقاسم ایزدی
		۴۶۹	محمدحسین عباسی
		۴۷۱	حسین زارع دهقانانی
		۴۷۲	فضل الله زارع دهقانانی
		۴۷۳	سبز علی سعیدی عمادی
		۴۷۴	سیدعلیرضا زراعت پیشه
		۴۷۵	جمشید زارعی
		۴۷۶	سیدکریم غفاری
		۴۷۷	حسام ایزدی
		۴۷۸	جمشید احمدی
		۴۷۹	محمدزمان زارع
		۴۸۰	علی محمد نوروزی
		۴۸۱	مرتضی علیایی
		۴۸۳	رمضان زارع
		۴۸۴	شهناز صالحی
		۴۸۵	صمد اسماعیلی
		۴۸۷	صحبت الله صادقی فارسی
		۴۸۸	محمدحسین دهقانی
		۴۸۹	نادعلی زارع
		۴۹۲	حسن دهقان
		۴۹۳	حسین ایزدی
		۴۹۶	عزیز ایزدی
		۴۹۸	مسیح الله سیاهزاری
		۴۹۹	صدرالله رئیسی
		۵۰۰	حاج اسماعیل عباسی
		۵۰۱	اسفندیار خارستانی
		۵۰۲	رضاقلی خارستانی
		۵۰۴	حسن رضایتوند

مقدمه

اینک که با لطف و عنایت حضرت باری تعالی و با مساعدت و همکاری دوستان عزیز کتاب حاضر، شامل زندگینامه، وصیتنامه و معرفی شهدای شهرستان خرامه و بخش کربال (استان فارس)، در دسترس شما مردم شهیدپرور قرار گرفته است بر خود لازم می‌دانم ضمن شرح مطالبی درباره این مجموعه، از همکاری و مساعدت صمیمانه سازمان محترم بنیاد شهید و امور ایثارگران استان فارس و دیگر عزیزان فرهیخته‌ای که با بذل توجه خود در طول چندین سال جمع‌آوری مطالب در زمینه‌های فکری، مشاوره و... با بنده نهایت همکاری را نموده‌اند تشکر و سپاسگزاری نموده و امید داریم که لطف و رحمت الهی و شفاعت شهدای عزیز شامل همه ما گردد ان شاء الله...

هدف این کتاب توصیف و تمجید از مقام شهید و شهادت نیست که این مهم از عهده چون ما ناتوانان بر نمی‌آید و به گفته قرآن کریم: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ حَقَّ تَقَاتِهِ لَعَلَّكُمْ تُفْلِحُونَ» «فولاً تقولوا لمن قُتل فی سبیل الله امواتٌ بل احياءٌ ولكن لا تشعرون»^۱ ای انسانها به کسانی که در راه خدا کشته شده‌اند مرده نگویید بلکه آن‌ها زنده‌اند اما شما این منزلت شهدا را درک نمی‌کنید» این کتاب فقط خلاصه‌ای از زندگینامه شهدا را به رشته تحریر در آورده است و مسلماً هیچگاه حق مطلب را ادا نخواهد کرد؛ تلاش کردیم تا شمه‌ای از زندگینامه‌ی مردان عشق را به رشته تحریر در آوریم که بیشتر از این، مسلماً نه خواستن که نتوانستن بود، چرا که «آب دریا را اگر نتوان کشید هم به قدر تشنگی باید چشید». ضمن اینکه شرح کامل زندگینامه شهدای عزیز منطقه در یک جلد کتاب کوچک کاری غیر ممکن است هم از

جهت حجم کتاب و هم از جهت ناتوانی مولف در شرح حقیقت زندگی شهدا، که مسلماً بگفته قرآن کریم «ولکن لاتشعرون» هستیم و زبانمان قاصر و بیانمان الکن است تا بتوانیم آنگونه که حق مطلب است را ادا بکنیم، لذا فقط به شرحی کوتاه از شهدایمان بسنده کرده‌ایم که گفتن حقیقت را نه در خود می‌بینیم و نه در حد این کتاب و برای بیشتر ترک کردن شهدا در کنار زندگینامه مختصر ایشان به وصایای ارزشمند آن‌ها اشاره کرده‌ایم تا شهدا با ما حرف بزنند آنگاه که ما توان حرف زدن از آن‌ها را نداریم، لذا در کنار ذکر وصایای ارزشمندشان به صورت تاپ شده، تصویری از اصل وصیتنامه آنها (تا آنجا که به دستمان رسیده) نیز در پایان شرح هر یک از شهدا آورده‌ایم تا چشم دلمان نیز به دستخط مبارکشان منور گردد، که بگفته امام عزیزمان (حضرت امام خمینی «ره») ثواب خواندن وصیتنامه شهدا عین پنجاه سال عبادت کردن است. لذا تلاش کردیم که همه مطالب وصیتنامه شهدا چاپ و منتشر گردد. باشد که همین اندک نیز مورد تایید شما دوستداران شهدا قرار گیرد.

این مجموعه شامل زندگینامه، وصیتنامه و خاطرات قریب به ۲۰۰ شهید گلگون کفن شهرستان خرامه و بخش کربال (الدیوان) و مهرآباد تا روستاهای رحمت آباد، فتوح آباد و کورکی) است که از طریق دو نمونه فرم پرسشی، مصاحبه حضوری با پدر، مادر و خانواده شهدا و با بهره گیری از مدارک موجود در بنیاد شهید خرامه و فارس در طول سالهای ۱۳۷۸ تا تابستان ۱۳۸۹ جمع آوری شده است، مطالب مربوط به شهدا با مراجعه به خانواده‌های محترم آن‌ها در تابستان سال ۱۳۸۸ مورد تایید قرار گرفته است و مطالب تایید شده محفوظ می‌باشد.

مطالب مربوط به شهدای منطقه که در این کتاب ذکر شده بر اساس تاریخ شهادت (از ابتدا تا انتهای جنگ) تنظیم شده است، لذا از خانواده شهدایی که سواست فرزند آن‌ها به شهادت رسیده‌اند و مطالب آن‌ها در کنار هم چاپ نشده است عذرخواهی می‌کنیم (خانواده‌های شهید محمد و گرجی فتوح آبادی - جهانگیر و شیخ نصرالله ایزدی - منوچهر، قربان و رمضان سلطانی - زیاد و مسلم داورپناه - ابراهیم و محمدعلی زارع).

با توجه به حجم زیاد کتاب مولف تلاش کرده است که فقط شرح حال مختصری از شهید به همراه وصیتنامه شهید ذکر نماید به همین خاطر از خانواده شهدا که انتظار داشتند مطالب بیشتری در مورد شهدای عزیز در این کتاب ذکر شود عذرخواهی کرده و امیدواریم که بتوانیم در آینده خاطرات و ابعاد دیگری از زندگی شهدا را در کتابی

مستقل‌انگونه که حق مطلب را بیشتر از این ادا نماید، منتشر نمایم.

در تنظیم مطالب مربوط به شهید، علاوه بر حمایت بی‌شائبه‌ی اداره‌ی تبلیغات و انتشارات سازمان بنیاد شهید و امور ایثارگران استان فارس، عزیزان و بزرگواران دیگری با انحاء مختلف در جمع‌آوری، تدوین و تألیف این کتاب همکاری و مساعدت نمودند که ضمن تقدیر و تشکر از آن‌ها اسامی ایشان برای برخورداری از دعای خیر شما مردم شهیدپرور در ذیل ذکر می‌گردد:

آقایان غریب زارع رئیس محترم آموزش و پرورش خرامه، علی جاویدی رییس محترم بنیاد شهید و امور ایثارگران خرامه، جناب سرهنگ پاسدار محمدرضا حسینی فرماندهی محترم روستا خرامه، یعقوب زارعی مسئول واحد فرهنگی - اجتماعی سپاه خرامه، سرهنگ محمدعلی شیبانی مسئول وقت نیروی انسانی سپاه، رمضان زارعی عضو شورای اسلامی شهر، محمدرضا صفری نماینده شهرداری، نجفی مسئول محترم کتابخانه عمومی، بهروز درویشی (بنیاد شهید خرامه)، مصطفی دهقانی، مصطفی اکبری، حاج جلال زارعی، حسن فائدی، رسول عباسی، و خواهران سرکار خانم الهام ایزدی، سرکار خانم شیبانی مسئول بسیج خواهران سپاه ناحیه خرامه، سمیه شیبانی‌نژاد، لیلا رنجبر و رقیه رنجبر و همچنین از عزیزانی که در زمان جمع‌آوری مطالب در روستاها و شهر خرامه با بنده همکاری کردند قدردانی می‌نمایم.

قاسم زارعی

تیرماه ۱۳۹۰

گذری کوتاه بر شهرستان خرامه و بخش کربال

شهرستان خرامه از شمال به ارسجان، از شمال شرقی به آباده طشک، از شرق به نیریز، از شمال غربی به مرودست و زرقان از غرب به شیراز، از جنوب به سروستان و از جنوب شرقی به استهبان متصل می‌باشد. خرامه (مرکز قبلی بخش کربال و مرکز فعلی شهرستان خرامه) با مساحت حدود ۳۶۰۰ کیلومتر مربع در ۷۵ کیلومتری شرق شیراز واقع گردیده است. با استفاده از شواهد و اسناد معتبری که در دست است قدمت شهر خرامه و کربال به ۱۵۰۰ سال قبل و به سال ۵۰۰ میلادی برمی‌گردد. در کتابها و سفرنامه‌هایی از جمله نذمت القلوب، فارسنامه ابن بلخی، المسالك و الممالک، آثار العجم، فارسنامه ناصری، شیراز نامه، معجم البلدان، تاریخ برگزیده، برهان قاطع، تاریخ سرزمینهای فلات شرقی، تاریخ ابن خلدون و دیگر کتب در مورد خرامه و کربال مطالبی نوشته شده است. بنا به روایاتی نام خرامه از خورمه به معنی خورشید و مه به معنی ماه اخذ شده است. فرض دیگر این است که این نام مأخوذ از خورماه که نام روز یازدهم از ماه‌های ایران است باشد. همچنین میراث‌های باستانی چون قلعه بهرام‌گور، چهار طاقی و کاروانسرای جهان آباد قدمت تاریخی این منطقه را بهتر می‌نمایاند.

بخش کربال و شهرستان خرامه یکی از وسیع‌ترین مناطق استان فارس است که با داشتن زمینهای وسیع و برخوردارگی از آب رودخانه کر همواره به عنوان یکی از بزرگ‌ترین تولیدکننده گان محصولات کشاورزی از جمله برنج و گندم در استان فارس شناخته می‌شده است. تنها در قسمتی از این شهرستان در روستای عشایرنشین معزآباد جابری و روستاهای همجوار، صنعت دامداری نیز رواج دارد.